

en virksomhed siger nej, da åbner mulighed for, at kommunerne kan fastsætte et skønnet, realitisk vandforbrug for ejendommen eller for erhvervsvirksomheden.

Selvfølgelig skal der være en overgrænse, men vi er indstillet på at stille et sådant forslag, og så håber vi, at fru Henriette Kjær er glad.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 og 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til fornyet behandling i Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Anden behandling af lovforslag nr. L 228: Forslag til lov om ændring af lov om et videnskabetisk komitéssystem og behandling af biomedicinske forskningsprojekter. (Bemyndigelse til at sætte loven i kraft for Grønland).

Af forskningsministeren (Birte Weiss) (Fremsat 22/3 2000. Første behandling 6/4 2000. Betænkning 26/4 2000).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sættes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling.

Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Forespørgsel nr. F 33:

Forespørgsel til ministeren for udviklingsbistand:

»Hvorledes agter regeringen på baggrund af de indhøstede erfaringer at opdatere strategien for dansk støtte til oprindelige folk, som blev iværksat 1. juli 1994 på baggrund af en dagsorden vedtaget af Folketinget den 23. november 1993, hvad kan regeringen oplyse om adgangen til dansk støtte til oprindelige folk i lande, som i bistandssammenhæng ikke betragtes som ulande, og hvad kan regeringen i øvrigt oplyse om de resultater, der indtil nu er opnået i forbindelse med FN's tiår for oprindelige folk (1995-2004), herunder hvilke særlige danske initiativer og indsatser, der kan fremhæves i denne forbindelse?«

Af Hans-Pavia Rosing (S), Jens Hald Madsen (V), Per Stig Møller (KF), Margrete Auken (SF), Peter Skaarup (DF), Peter Duetoft (CD), Jørgen Estrup (RV), Søren Søndergaard (EL), Jann Sjursen (KRF) og Tom Behnke (FRI).

(Forespørgslen anmeldt 25/1 2000. Fremme af forespørgslen vedtaget 1/2 2000).

Begrundelse

Hans-Pavia Rosing (S):

Denne forespørgsel har baggrund i en dagsorden, der blev vedtaget i november 1993, som var FN's år for oprindelige folk. På baggrund af den dagsorden, der blev vedtaget af samtlige partier herinde, har regeringen udarbejdet en strategi, og i denne strategi ligger der bl.a., at den skal revideres undervejs i FN's tiår, som kører til 2004.

Det vil sige, at vi i dag skal diskutere de indhøstede erfaringer med strategien nationalt og internationalt, og jeg vil sige på godt og ondt. Vi skal evaluere samarbejdet med Grønlands hjemmestyre, vi skal tale om samarbejdet mellem de internationale organisationer af og for oprindelige folk og samarbejdet med de danske ngo'er, som har været med hele vejen i et netværk omkring tiåret.

Alle partier har tilsluttet sig forespørgslen. Det takker jeg for og glæder mig til debatten i dag.

Besvarelse

Ministeren for udviklingsbistand (Jan Trøjborg):

Folketinget havde i november 1993 en forespørgsel om oprindelige folk. Det var den debat, der lagde grunden til vor nuværende strategi, som hedder Strategi for dansk støtte til oprindelige folk, og siden 1994 har det været retningslinjen for vores udviklingspolitik på området.

Strategien har tjent os vældig godt igennem de 6 år, men naturligvis skal gode redskaber også holdes ved lige, og det er nu tid for et planlagt serviceeftersyn af strategien.

Som Tinget vil vide, er vi netop i gang med en grundig gennemgang af den overordnede udviklingspolitiske strategi, og det er oplagt, at de to processer skal koordineres nøje. Strategien for støtte til oprindelige folk dækker naturligvis kun et hjørne af den samlede udviklingspolitik, og derfor bliver kadencen i forløbet den, at når vi ser konturerne af den overordnede strategi, som vi kalder Partnerskab 2000, når den er klar senere på året, ja, så vil vi gennemføre en grundig gennemgang af strategien for støtte til oprindelige folk.

Strategien var i sin tid blandt de første og de mest progressive i det internationale udviklingsarbejde, og den dannede skole hos mange andre donorer, såvel bilaterale som multilaterale. Det er vores hensigt at fortsætte med at være så nytænkende som muligt på området, lidt frækkere, om man vil, end vi måske kan tillade os at være på så mange andre områder af udviklingsbistand.

I stedet for at gennemføre en traditionel evaluering har vi derfor tænkt os at bede et hold af oprindelige folk selv gennemgå den danske strategi, så de kan fortælle os, hvordan vores strategi har virket set fra modtagervinklen. Holdet skal bestå af en facilitator, der bliver ansvarlig for, at de konklusioner, der uddrages, kan omsættes i en praktisk opdatering af strategien. Lad mig nævne, at det naturligvis vil være således, at holdet kommer til at omfatte en person fra Grønland.

Denne model afspejler karakteren af vores bistand til oprindelige folk; vi giver prioritet til

projekter, der sigter på at styrke oprindelige folks selvorganisering og egne organisationer. Først længere nede på listen finder man mere traditionelle bistandsområder som f.eks. uddannelse og sundhed.

Det er der naturligvis en klar pointe i, nemlig den, at hovedsigtet for strategien er at give oprindelige folk deres egen stemme, så de selv kan være med til at formulere krav til den udvikling, der ellers i mange sammenhænge kan true med at løbe dem over ende.

Jeg vil nu vende mig til den del af Folketingets spørgsmål, der gælder adgangen til dansk støtte til oprindelige folk i lande, som i bistandsmæssig sammenhæng betragtes som udviklingslande. Lad mig tage det først. Strategien dækker alene bistanden til lande omfattet af vores udviklingspolitik. Normalt sætter vi jo grænsen, den arbitrært fastsatte danske grænse, til BNI pr. capita på 2.500 dollar om året, men netop for oprindelige folk-projekter er der gjort en eksplicit undtagelse fra denne regel, så vi godt inden for det rimelige kan gå over den ellers meget faste fattigdomsgrænse.

Men udviklingsrammen dækker altså stadig kun aktiviteter i udviklingslande, og bistand til oprindelige folk i f.eks. de tidlige østlande falder derfor uden for. Det betyder imidlertid ikke, at dansk bistand til oprindelige folk i disse områder er udelukket.

Det stod allerede ved Murens fald klart, at de dramatiske og positive omvæltninger i østlandene gav en enestående historisk chance for at bistå befolkningerne i de tidligere diktaturer i omstillingsprocessen. Jeg husker også selv tydeligt, at et flertal i Folketinget traf den særdeles fornuftige beslutning, at behovet for den nye øststøtte ikke skulle gå ud over de fattige, den skulle ikke tages fra bistanden til udviklingslandene. I stedet bad vi danskerne udvise solidaritet, således at vi afsatte nye midler til de nye demokratier igennem de særlige øststøtteordninger.

Det er baggrunden for, at vi ikke kan og vil bruge udviklingsrammen, ulandsrammen til støtte til oprindelige folks aktiviteter i lande uden for den traditionelle kreds af udviklingslande.

Regeringen er naturligvis fuldt ud opmærksom på, at der blandt andet i asiatisk og arktisk Rusland findes grupper af oprindelige folk, det vil være relevant at støtte fra dansk side. Jeg vil derfor gerne i det følgende gøre rede for, hvilke muligheder vi har i dette område.

I den danske bistand til vores naboregion i Central- og Østeuropa søger vi først og fremmest at bidrage til en generel demokratisering samt økonomisk og politisk stabilitet.

Dette har ikke mindst betydning for landenes evne til at iagttage og respektere deres befolkningsgruppers behov og rettigheder. Det er naturligt vigtigt, at de oprindelige folk ikke glemmes i denne indsats. Et særlig vigtigt element vil i den forbindelse være de oprindelige folks muligheder også i den del af verden for at etablere og styrke deres egne organisationer.

Som et eksempel på danske indsatsområder kan jeg nævne integration af mindretal, forbedring af marginaliserede befolkningsgruppers forhold, herunder blandt andet i relation til romabefolkningen, samt målrettet styrkelse af ikkestatslige organisationer.

Der er i alle tilfælde tale om målsætninger, der er relevante i forbindelse med støtte til oprindelige folk. Støtte til konkrete projekter rettet mod oprindelige folk er således på ingen måde udelukket. Tværtimod er det regeringens indstilling, at vi kan forøge støtten til oprindelige folk og deres organisationer i Central- og Østeuropa, herunder Rusland.

Jeg har hidtil beskæftiget mig med den danske støtte til oprindelige folk inden for rammerne af vores bilaterale bistand og vil derfor benytte den resterende del af min taletid til at sige lidt om det multilaterale arbejde.

Det helt centrale omdrejningspunkt i den forbindelse er FN-tiåret for oprindelige folk. Tiåret har overskriften »Partnership in Action«, hvilket understreger ambitionen om, at verdens stater og oprindelige folk sammen skal søge løsninger på en række fælles udfordringer.

FN har selv defineret menneskerettigheder og miljø, udvikling, uddannelse – uddannelse som et område i særlig fokus. Der er udarbejdet et aktivitetsprogram for tiåret, og FN's Højkommissær for Menneskerettigheder er udpeget som dets koordinator.

Politisk har interessen især samlet sig om to opgaver, nemlig arbejdet med en verdenserklæring for oprindelige folks rettigheder og etablering af et permanent forum for oprindelige folk i FN-regi.

I opfølgning af FN's Verdenskonference om Menneskerettigheder i Wien i 1993 blev det vedtaget at udarbejde en erklæring om oprindelige folks rettigheder. Udarbejdelsen af et udkast til erklæring er siden blevet henlagt til en arbejdsgruppe under FN's Menneskerettigheds-

kommission, og denne arbejdsgruppe mødes en gang om året.

I en årrække skete der ikke særlig store fremskridt i dette arbejde på grund af uenighed om grundlæggende koncepter i forholdet mellem kollektive og individuelle rettigheder, retten til selvbestemmelse. Nogle regeringer gav udtryk for det synspunkt, at erklæringen kun skulle fokusere på oprindelige folks individuelle rettigheder, idet det blev hævdet, at de internationale menneskerettighedskonventioner udelukkende er baseret på at fremme og beskytte individuelle rettigheder.

Siden 1998 har drøftelserne dog været præget af reel dialog og substans, ligesom der er en bygdende åbenhed hos visse oprindelige folk også over for ændringer i den tekst, der ligger til grund for arbejdsgruppens virksomhed.

Arbejdet er nu på vej ind i en mere aktiv fase og bevæger sig fra procedurespørgsmål til egentlig substans, hvilket også afspejles i øget regeringsdeltagelse.

Danmark har spillet en væsentlig rolle som forsøg på at bygge bro mellem regeringerne og de oprindelige folk. Alligevel må det nok erkendes, at enighed om et erklæringsudkast fortsat har lange udsigter.

Resolutioner vedrørende oprindelige folks rettigheder er faste dagsordenspunkter på FN's generalforsamling og i FN's Menneskerettighedskommission.

Etablering af et permanent forum for oprindelige folk er, synes jeg, et utroligt godt eksempel på dansk-grønlandsk samarbejde i internationalt regi. Grønlands hjemmestyre fortjener at blive fremhævet for først at have lanceret ideen om at skabe en platform, hvor oprindelige folk inden for rammerne af FN-systemet kunne mødes og udveksle erfaringer i et ligeværdigt samarbejde med stater.

Vi præsenterede første gang ideen på Verdenskonferencen for Menneskerettigheder i Wien i 1993, hvor det lykkedes os at få sat spørgsmålet på den internationale dagsorden, ligesom vi fik sat punktet på aktivitetsprogrammet for FN's tiår.

Siden har hjemmestyret og regeringen i et tæt parløb arbejdet for, at dette forum blev etableret. Vejen har været meget lang, og den har bestemt også været trang fra tid til anden. Mange regeringer har været skeptiske, mange repræsentanter for oprindelige folk har været – forståeligt – utålmodige.

For at komme i gang med arbejdet blev der organiseret to internationale workshops, den første blev afholdt i København i 1995 og den anden i Santiago i Chile i 1997, herefter fulgte arbejdsgruppemøder under FN's Menneskerettighedskommission i Genève i 1998, og i februar i år, syv år efter at ideen først blev bragt op, kunne Danmark endelig fremlægge og så sent som i torsdags få vedtaget en resolution, hvor Menneskerettighedskommissionen anbefaler FN's Økonomiske og Sociale Komité, ECOSOC, at oprette et permanent forum under komiteen.

Der lægges op til, at det permanente forum vil komme til at bestå af 16 medlemmer, der i perioder af tre år med mulighed for at den forlænges i én periode, vil deltage i forum med deres personlige kapacitet.

Det egentlige nye i det permanente forum er, at medens halvdelen af medlemmerne skulle vælges af regeringerne, så vil den anden halvdel blive fundet blandt oprindelige folk selv. Forum vil på observatørniveau desuden være åbent for alle oprindelige folks organisationer, ligesom staterne naturligvis også vil have mulighed for at møde op. Hermed får de oprindelige folk en platform højt placeret i FN-hierakiet, hvorfra de i direkte dialog med staternes repræsentanter kan præge den internationale dagsorden på de områder, der er af betydning for deres egen udvikling.

Etablering af det permanente forum vil være et stort skridt videre i den rigtige retning for oprindelige folk, og et skridt, som jeg godt tør sige ikke ville være taget, hvis ikke Danmark og Grønland i fællesskab fra starten havde taget føringen på området under hele forløbet og havde presset på for at skabe fremdriften i sagen. Vi fortsætter naturligvis med at følge sagen til dørs.

Der er heldigvis i dag, skal jeg slutte med at sige, en betydelig interesse for oprindelige folks vilkår, internationalt såvel som herhjemme, og jeg synes, at der med mange træk i den aktuelle udvikling er tegn på, at tingene bevæger sig i en bedre retning, for så vidt angår de fremtidige muligheder for, at de oprindelige folk kan udfolde sig og sikres deres del af udviklingen.

Men det er ikke en lineær proces, så vi vil givetvis fortsat se tilbageslag, ligesom der stadig vil være oprindelige folk, der har brug for en håndsrækning. Netop derfor er en fortsat dansk indsats på dette område højst påkrævet.

Forhandling

Hans-Pavia Rosing (S):

Jeg vil gerne takke ministeren for udviklingsbistand for redegørelsen. Som under debatten i 1993, da vi havde den første debat om oprindelige folk her i Folketinget, har jeg en fornemmelse af, at det bliver en fredelig debat, at det bliver en mere dybdegående debat, hvor man tager nogle filosofiske emner op: Hvad er det for et forhold, vi har til andre lande? Hvad er det for et forhold, vi har til andre folkeslag? Hvad er det for et forhold, vi har til minoriteter, etniske minoriteter osv. Så den linje, der blev lagt i 1993, fornemmer jeg også vil herske i dag, også på baggrund af, at samtlige partier har været med i forespørgslen her.

Lad mig først komme med nogle roser til regeringen og en tak til regeringen for det arbejde, der er blevet udført siden 1994, da strategien for oprindelige folk blev iværksat. Der har selvfølgelig været meget arbejde, før denne strategi blev iværksat, et arbejde, der primært blev udført af oprindelige folk gennem mange år.

Personlig har jeg siden 1973 været med i et arbejde omkring oprindelige folk, og man skal tænke på, at det er noget, der virkelig er startet med græsrodderne. Det er noget, der er startet i små landsbysamfund rundt om i verden: at prøve at organisere sig og prøve at få sin stemme hørt i det internationale samfund. Det er meget fattige folk i de fleste tilfælde, hvis vi tænker på Syd- og Mellemamerika, Afrika, Asien osv.

Der er selvfølgelig også oprindelige folk, der er bedre stillet politisk, f.eks. i det arktiske område, Grønland naturligvis; økonomisk kan man måske sætte et spørgsmålstegn ved. Men i hvert fald har vi opnået nogle muligheder, nogle politiske muligheder for at forbedre vores dagligdag.

Men det har været vigtigt for os, at en nation, et land, en stat som Danmark tog teten i det her arbejde. Det har betydet utrolig meget med de følgevirkninger, der har været, siden arbejdet kom ind i FN-regi, siden den internationale arbejderorganisation ILO tog spørgsmålet op, og jeg ved også, at spørgsmålet drøftes, måske på et begyndende plan, i EU-sammenhænge og i de nordiske lande. Men Danmark har taget teten i det her arbejde, og det skal vi selvfølgelig fortsætte med efter debatten i dag.

Og så må jeg også sige, at Danmark har haft et meget tæt samarbejde med Grønland i

spørgsmålet om støtte til oprindelige folk, men når vi skal revidere en strategi, en regeringsstrategi, så er der nogle ting, vi skal tænke lidt på. Vi skal se på de erfaringer, vi har. Vi skal kigge på: Hvad har vi gjort? Har vi gjort det godt nok? Har vi overhovedet fuldført de intentioner, der er i strategien?

Og det har vi jo nok som helhed, men der er enkelte dele i strategien, som ikke er på plads endnu. Der er f.eks. verdenserklæringen, FN's verdenserklæring om oprindelige folks rettigheder, som ikke er på plads. Der må jeg anmode regeringen sammen med andre nationer om at skubbe på.

Det permanente forum nævnte ministeren. Det er en nyskabelse. Det er vel et udtryk for en ny verdensret, at stater og oprindelige folk sætter sig sammen i et forum for at diskutere sager af fælles interesse.

Der er BNP-problematikken, altså der er nationer, som ikke er samarbejdslande med Danmark, fordi deres BNP, bruttonationalprodukt, er for højt, men der er nogle fattigdomslommer blandt oprindelige folk i de lande, som man også må tage hensyn til, og det har ministeren også været lidt inde på.

Der er spørgsmålet om anerkendelse af retten til en bæredygtig udnyttelse af ressourcer, levende ressourcer blandt oprindelige folk – det er ikke kun i det arktiske område, men rundt om i verden – men ikke mindst også retten til handel med produkter fra disse levende ressourcer. Og dér render vi panden mod en mur i WTO og i andre sammenhænge. Der har vi ikke fået den ret, som er legitim, som er en endog 1000 år gammel ret, som virkelig burde accepteres og respekteres.

Men i dag har vi i hvert fald mulighed for, at oprindelige folk bliver i stand til at deltage i den politiske proces og varetage deres demokratiske rettigheder.

Der er også nogle punkter dér, som vi må tage op i revisionen af strategien. De principper, der er i Demokratifonden for Østlandene, kunne jo også overføres på en eller anden vis til oprindelige folk. Der er i høj grad behov for, at der sker en demokratiseringsproces blandt oprindelige folk, en uddannelse af de mennesker, som ikke er blevet givet de muligheder af de nationer, som de lever i. Så jeg vil anmode om, at man også i strategien tager hensyn til dette.

Jeg vil slutte med et forslag til vedtagelse fremsat af samtlige partier, som lyder:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget hilser planerne om at revidere »Strategi for dansk støtte til oprindelige folk« af juli 1994 i sammenhæng med revisionen af den overordnede strategi for dansk udviklingsbistand »Partnerskab 2000« velkommen.

Folketinget finder det yderst vigtigt, at Danmark bevarer sin position som spydspids blandt de rige lande i den vedtagne politik omkring støtte til oprindelige folk, som strategien hidtil har lagt grunden til, og Folketinget forventer denne politik fastholdt i en revideret strategi.

Folketinget understreger vigtigheden af, at Danmark fortsætter sin aktive politik for at fremme oprindelige folks sociale og økonomiske vilkår og rettigheder, og opfordrer regeringen til

- i et fortsat tæt samarbejde med Grønlands hjemmestyre samt oprindelige folks internationale organisationer at placere Danmark helt i front i det nationale og multilaterale arbejde for oprindelige folk inden for rammerne af FN's tiår,
 - fortsat at arbejde for, at FN snarest vedtager Verdenserklæringen om Oprindelige Folks Rettigheder samt definitivt at sikre oprettelsen af et Permanent Forum for Oprindelige Folk,
 - at fortsætte bestræbelserne for at involvere de nordiske lande og EU-partnerne i en fælles udformning af en politik, baseret på den danske strategi, samt
 - at sikre adgangen til støtte til oprindelige folk i lande, som ikke i bistandssammenhæng betragtes som udviklingslande, herunder at sikre mulighederne for, at der inden for den danske bistand til Central- og Østeuropa, herunder Rusland, sker en opprioritering af støtten til oprindelige folk.«
- (Forslag til vedtagelse nr. V 88)

Ellen Kristensen (V):

Det er i dag glædeligt, at forespørgslen til ministeren for udviklingsbistand er blevet til, da det kun kan være sundt at standse op midtvejs og få opdateret strategien for dansk støtte til oprindelige folk, som er blevet til på baggrund af Folketingets vedtagelse i efteråret 1993 og iværksat juli 1994.

Om adgang til dansk støtte til oprindelige folk i lande, som ikke betragtes som ulande, altså lande, der ikke er omfattet af de gængse fat-

tidningskriterier, mener Venstre, at det er vigtigt, at man kan gå ind og give mulighed for støtte til oprindelige folk i ikkeulande, som f.eks. ICC's store intensive arbejde for de 1.700 inuitter, der eksisterer i det arktiske Rusland, Chukotka. ICC har ydet hjælp i form af udsendelse af to sundhedsmedarbejdere i 3 uger, hvorved de også har givet medicingaver for 150.000 kr. ICC har måttet betale de russiske toldmyndigheder told af den medicin, de skulle bruge til arbejdet i Chukotka, hvor der er inuitter, der har behov for behandling af TB og andre sygdomme, der bl.a. skyldes den dårlige levestandard i området og mangel på hjælp fra de russiske myndigheder.

ICC er et vigtigt organ her i det danske rige. ICC er et af de 4 NGO'er i det arktiske område og derved også det eneste NGO i riget, som beskæftiger sig med oprindelige folks menneskerettigheder. Man kan være stolt af, at Grønland i tæt samarbejde med den danske stat har formået at få opbygget dette organ, som er til gavn for de 300.000 oprindelige folk spredt over hele verden, og derved har været foregangsland via arbejdet med dette.

Ikke mindst har der også været gjort meget via Nordisk Råd omkring oprettelse af Arktisk Universitet og Arktisk Vindue, hvor man har fokuseret på samfundene i det arktiske område og derved også de arktiske og de oprindelige folk i området.

De forskellige arbejder, der er udført i både Nordisk Råd, Arktisk Råd og andre organer, er med til at få rettet internationale øjne på behovet for arbejde med oprindelige folk og deres menneskerettigheder og ikke mindst demokratiudvikling i de samfund, hvor der er grupper af oprindelige folk. Og derfor er det utrolig vigtigt at fortsætte arbejdet for, at FN snarest vedtager verdenserklæringen om oprindelige folks rettigheder, og at man derved sikrer en definition af lande og deres ejendomsret.

Hvad angår ejendomsret, er Thulesagen derfor også gået hen og er blevet en meget vigtig brik i arbejdet omkring ejendomsretten for oprindelige folk. Ikke mindst er det vigtigt at se på, hvordan man kan udnytte oprindelige folks viden om naturen og dens udnyttelse verden over, hvor man altid vil kunne være i stand til at lære fra hinanden i de respektive lande og nu på et større plan.

Hvad angår oprindelige folks rettigheder til ejendomsret og handel med deres ressourcer, er det vigtigt, at man fra Danmark fortsat arbejder

for at få ophævet handelsrestriktioner. Grønland har været hårdt ramt af kampagnen mod fangst af sæler, selv om det i dag er blevet lettere at få folk til at forstå, at det ikke er rovjagt, men at det i høj grad handler om bæredygtighed i samfundet.

Derudover er det også utrolig vigtigt, at man arbejder på beskyttelse af de oprindelige folks sprog og traditioner og kulturer, og det er også glædeligt at se, hvordan ICC igennem deres støtte fra Miljøministeriet har formået at arbejde med eventuelt at få et fælles inuitsprog.

Derudover er det også utrolig vigtigt, at man i arbejdet for at revurdere støtten til de oprindelige folk ser på, om det stadig væk er passende, at det er Miljøministeriet, som giver en økonomisk støtte til arbejdet for oprindelige folk. På nogle områder er der et behov for, at man ser på, om arbejdet vedrørende de arktiske lande ikke kan opdeles på Udviklingsministeriet og ikke mindst Miljøministeriet, selv om der er nogle lande, som godt nok ikke opfylder de fattigdomskriterier, som der er behov for, hvis de skal høre ind under Udviklingsministeriet. Men der er dog nogle lande, som opfylder de fattigdomskriterier, og hvor jeg så mener, at det er utrolig vigtigt, at man ser på at støtte dem.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Det er meget alvorlige problemer, vi behandler i dag. Det er mennesker i utrolig nød. Det er nogle af de mest forhutlede, man kan se, hvis man møder dem rundt omkring. Jeg kender ikke til de arktiske områder, men jeg har set det i Brasilien, og andre steder fra har jeg fået det refereret.

Jeg vil jeg godt sige til Venstres ordfører, at jeg synes, vi skylder respekten for de problemers omfang, at vi ikke beskriver Grønlands luksusproblemer, som vi kan finde overalt.

Altså jeg mener, at vi har alle sammen bøvler og dér. Bøvler kender vi godt, men det er ikke bøvler, vi taler om. Og jeg håber, at jeg har misforstået Venstre og fru Ellen Kristensen, og at hun ikke kunne drømme om at sammenligne med de problemer, vi døjer med på Grønland og på Fyn og på Lolland-Falster, Fredericia og forskellige steder. Det er mennesker, der gennemgående har rettigheder, og har det godt trods alt. De bør ikke sammenlignes hverken med inuitterne i det russiske område eller med buskmændene i Afrika eller med de folk, vi kender i Brasilien osv.

(Kort bemærkning).

Hans-Pavia Rosing (S):

Jeg synes selvfølgelig også, at det er vigtigt at skelne. Der er jo en grund til, at Grønland og Danmark har et samarbejde omkring denne her strategi til støtte for oprindelige folk hele vejen igennem og primært måske i FN-sammenhæng, hvor vi har de politiske ressourcer i Grønland til at være med i denne her støtte. Så jeg synes, det er vigtigt, at vi tænker på, at vi er helt klar over, hvem vi taler om, når vi snakker oprindelige folk. Jeg er enig med fru Margrete Auken i det.

Jeg synes, det er utrolig vigtigt, at vi fokuserer, og at vi ikke bruger alt for meget tid – det har vi brugt meget tid på – på at diskutere: Hvem er oprindelige folk? Det ved vi jo godt. Det er jo de første mennesker. Det er dem, der er blevet koloniseret. Det er dem, der er blevet marginaliseret, og det er dem, der virkelig har det hårdt på mange områder, sundhedsmæssigt, økonomisk, socialt.

Så jeg er helt enig i den linje, som fru Margrete Auken lægger her. Jeg synes, vi skal skelne.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg vil gøre opmærksom på, at det er til Venstres ordfører, man stiller spørgsmål. Man svarer ikke fru Margrete Auken nu.

(Kort bemærkning).

Ellen Kristensen (V):

Jeg er ked af, hvis fru Margrete Auken har misforstået min tale. Jeg er da helt med på alvorligheden af det her problem og på, at man ikke kan sammenligne de problemer, der er her i riget, med, hvordan tilstandene er andre steder rundt om i verden for oprindelige folk. Og det er utrolig vigtigt, at man fokuserer på, at man også kan få oprettet noget arbejde i de nærmiljøer, der er for de oprindelige folk.

Derfor er det også utrolig vigtigt, at både udviklingsministeren og miljøministeren, men ikke mindst udenrigsministeren er orienteret løbende om det arbejde, der gøres af Danmark og Folketinget.

Per Stig Møller (KF):

Der er mindst 5.000 folkegrupper rundt om i verden i dag, der regner sig for oprindelige folk, omfattende op mod 350 millioner mennesker. De lever som oftest marginalt og uden indflydelse på deres egne vilkår, fordi en cen-

tralmagt behersker deres territorium og sætter reglerne for det.

De er blevet fortrængt i historiens løb og fortrænges fortsat, fordi de tit bor i områder, som har fået økonomisk interesse for centralmagten – det være sig på grund af mineraler eller tømmer – men når de fortrænges, mister de ofte forbindelsen med deres kulturelle rødder og i flere tilfælde også med den religion, som er deres kulturelle og etniske bærepille.

Men det bør ikke tilkomme et indtrængende flertalsfolk at smide mennesker væk, som har boet der i århundreder. Derfor må hensynet til mindretalsfolk og oprindelige folk veje tungt i international politik i dag, også fordi spændinger afledt af sådanne tvangssituationer jo breder sig – det ser vi i forbindelse med mindretalsfolk – og skaber større uroligheder af regionalt omfang. Så både for de berørte menneskers og omgivelsernes skyld skal oprindelige folk og mindretalsfolk respekteres.

Det betyder ikke, at de oprindelige folk skal hegnes ind og blive museer over en fortid, den øvrige verden for længst har forladt, men at de selv skal vælge deres udvikling, dens retning og tempo. Historien farer hurtigt nok af sted med dem endda – og de nye muligheder. De opdager, at verden omkring dem løsner dem hurtigere fra deres rødder og kultur, end sikkert godt er. Men det er deres egen afgørelse.

Da jeg engang besøgte Penangfolket i Sarawak, var der kun børn og bedsteforældre tilbage i regnskoven. De andre var inde i byerne for at uddanne sig og arbejde. Og når børnene blev syge, drog bedsteforældrene til hospitalerne for at få dem raske, altså ud af regnskoven og ind i civilisationen. På den måde blev de langsomt draget ind i den malaysiske civilisation. Og ligesom det ikke tilkommer andre at drage dem væk fra regnskoven, tilkommer det jo heller ikke andre at tvinge dem til at blive i den.

Danmark har netop gjort et stort stykke arbejde for at få oprettet et permanent forum i FN for oprindelige folk. Nu kan deres stemme høres af alle lande i verden, og de kan sige fra, så det kan høres, over for overgreb mod dem og deres kultur. Det er et godt skridt til forbedring af alle menneskers rettigheder.

Det næste skridt må tages ved at få skabt spilleregler i FN-systemet for mindretalsfolk, sådan som Folketinget jo har foreslået det i årevis.

Da forummet i FN blev vedtaget forleden, roste de oprindelige folks organisation både den danske regering og det grønlandske hjemmestyre for deres benarbejde for at skaffe de oprindelige folk indflydelse i FN-systemet.

Denne ros vil jeg godt skrive under på, og jeg vil bede ministeren viderebringe den til både de dygtige, danske embedsmænd, der har forhandlet i FN med stor dygtighed, og til det grønlandske hjemmestyre.

De grønlandske politikere dér og her har gjort et betydningsfuldt arbejde for at vise verden, at oprindelige folk kan udvikle sig, som de selv vil, og træde ind i den moderne verden som sig selv. De er modeller til efterfølgelse for mange af verdens oprindelige folk. Og den måde, hvorpå forholdet mellem Danmark og Grønland har udviklet sig harmonisk og dynamisk, kan verdens lande med oprindelige folk lære af.

Der ikke noget, der går i stykker for nogen ved at respektere et folk, uanset hvordan grænserne engang er blevet slået, og hvordan kulturforskellene er, for ethvert folk har krav på sine menneskerettigheder og sin kultur. Og derfor skal vi sikre, at de respekteres for de oprindelige folk, og gerne i vores bistandspolitik, som vi nu beslutter i forslaget her, målrette støtten til dem, selv om den stat, de bor i, af forskellige grunde ikke måtte nyde støtte. Ofte vil omverdenens støtte jo nemlig være den eneste støtte og hjælp til en udvikling, som centralstaten helst holder disse oprindelige folk ude fra, fordi centralstaten jo helst ser dem henne, hvor peberet gror, og helst ser, at de forgår.

Med de oprindelige folk har den globale civilisation og kultur en mangfoldighed, vi skal værne om, og som er alt for værdifuld til, at nogen centralstat skal have lov at udslutte den.

Margrete Auken (SF):

Også i SF er vi meget tilfredse med det, der er sket indtil nu, og vil gerne takke regeringen for dens indsats. Og jeg vil også godt benytte lejligheden her til at fremhæve det, som jeg synes, Grønlands hjemmestyre i denne her sammenhæng virkelig skal roses for.

Det er jo sådan, at hvis man tænker over fænomenet menneskerettigheder og rettigheder, så er rettigheder egentlig forbeholdt den svage part. Den stærke part har strengt taget kun pligter, og den eneste ret, den stærke part har, er retten til at kunne være et ordentligt menneske.

Jeg synes, at det, at Grønland har brugt sin stærke position til at slås for de andre, som er i svage positioner, er godt, i stedet for at man sidder og siger: Fedt, nu har vi fået vores, nu går det godt, og nu går vi videre med vores detalproblemer – det var derfor, jeg blev lidt alarmeret før over Venstres ordfører – nu vil vi benytte den position, at vi kan pynte os af de lidelser, som folk har ude i verden, til at vi kan køre vores sager igennem. Det er præcis det, jeg har oplevet, at grønlænderne her i den sidste ende ikke har gjort. Og derfor synes jeg, det er vigtigt, at vi holder fast i, at det grønlandske hjemmestyre har kæmpet igennem, at det er et forum for de svage parter, vi står med her, og at der er så forfærdelig mange store problemer.

Det blev fremhævet før, at vi gerne skulle blive ved med at være spydspids. Det står også i det forslag til vedtagelse, jeg selv er med til at fremsætte. I en vis forstand kunne man da håbe, at der var nogle, der ville overhale os. Jeg synes i og for sig, at det er flot med Danmark, men vi er jo ikke så store. Det ville jo være herligt, hvis vi uden at slække på vores egen position ikke længere var spydspids.

Så det synes jeg, at vi skal tage med i vores ønske om, hvordan det skal gå fremover, for hvis de her sager skal klares, så er det jo ikke nok at glæde sig over – og det synes jeg i øvrigt, at der er grund til at glæde sig over – at Brasilien og Rusland har været medforslagsstillere til den her permanente repræsentation. Det skulle også gerne være noget, de gjorde noget ved.

Og hvis vi havde Brasilien, hvis vi havde Rusland, hvis vi havde USA, som har en række af de her problemer også – det har de både med deres indianere og også andre steder. Jeg har mødt hawaiianere på Hawaii, og det var en helt anden situation. Det var et slumforhutlet folkefærd, som nok havde nok at spise, men altså var fuldstændig frataget deres eksistensmulighed. Det er et gammelt søfartsfolk, og der er ikke længere skibsforbindelser mellem øerne på Hawaii. Det er bare for at fortælle, hvad der er sket med deres vilkår, og vi kan fortælle langt, langt værre historier rundtomkring fra. At få givet dem stemme, at få dem uddannet i det omfang, det overhovedet er muligt, så de heller ikke længere er nogle, der bare skal have rettigheder, men kan have pligter på lige fod med os andre, ville jo være den optimale situation.

Og så vil jeg også sige, at jeg synes, at et af de store problemer, vi jo står med, men det skal vi

jo ikke afgøre nu, er, når regeringen skal til at prioritere i sin uendelige mængde af gode ideer. Ved den konference, vi havde i går, blev det også fremhævet, at der er rigtig, rigtig, rigtig mange gode sager, og en af de rigtig, rigtig, rigtig mange gode sager er støtten til de oprindelige folk, og der skal da ikke være nogen her, der siger, at der skal ske noget som helst andet end at sætte fuld styrke på dér.

Men vi står med et problem. Vi står med et problem, som vi skal have skabt kapacitet til også i den her sammenhæng. Jeg synes, at linjen er rigtig. Jeg håber meget, vi kan holde fast ved den, og at vi kan holde fast ved de høje prioriteringer. Lykke til med det, men vi står min-sandten med et meget stort problem, når man tænker på, hvad det er for alvorlige problemer, vi ser ind i hovedet hele vejen rundt, netop der, hvor vi så har koblingen til en undertrykt urbefolkning. Det er jo ikke en hvilken som helst minoritet, der er urbefolkning, og det er ikke et hvilket som helst undertrykt folk heller, der er urbefolkning, men at vilkårene for disse oprindelige minoriteter, som er undertrykte, altså bliver ved med at have Danmark som stemmegiver og stemmeskaber omkring sig, og jo altså den støtte, som de har fået fra Grønland. Jeg håber, at vi kan fortsætte med den linje.

Men jeg synes, det er vigtigt, at vi gør os klart, at vi er i nogle alvorlige valgsituationer.

Peter Skaarup (DF):

På vegne af Dansk Folkeparti skal jeg sige, at vi også synes, det er godt, at den her debat er rejst. Vi har ønsket at være med til at rejse debatten, fordi vi synes, at det er rigtigt, at man får en debat om de her ting.

Man må nok sige, at Grønlands hjemmestyre, der håndterer det oprindelige folk, der er i vores nærhed her, har gjort en god indsats for at sikre støtten til grønlænderne. Vi synes også, at den danske regering, også i den redegørelse, der er fremkommet i dag, har gjort en fin indsats for at sikre, at vi kan bevare muligheden for, at grønlænderne og andre oprindelige folk kan få lov til at fortsætte med den egenart, som de nu har. Det er et vigtigt arbejde, der ligger der.

Man kan selvfølgelig altid pege på: Hvem er egentlig oprindelige folk? Er tibetanerne et oprindeligt folk? Gør vi nok for i FN-regi f.eks. at støtte tibetanerne i deres kamp mod den kinesiske overmagt? Gør vi nok for i FN-regi at

støtte andre folkeslags egenart rundtomkring i verden i forhold til diktatoriske regimer?

Det er spørgsmålet, om vi gør det. Man kunne måske godt ønske sig, at FN ville gøre mere for at sikre folkeslagene rundtomkring. Man kan i det hele taget sige, at FN måske skal have en opfordring. Det ligger så også i det vedtagelsesforslag, som vi har tilsluttet os, om at vedtage verdenserklæringen om oprindelige folks rettigheder. Det vil være skønt, at det kommer på plads, og at man måske mere aktivt fra FN's side går ind og afhjælper de problemer, der er rundtomkring, f.eks. i forhold til tibetanerne. Det vil være vigtigt set fra vores side.

Vi synes i det hele taget, at det her arbejde skal fortsætte, og vi synes, det er godt, at hr. Hans-Pavia Rosing har taget initiativ til, at vi får en debat om de her ting i Folketinget. Vi synes, det er vigtigt og godt, at vi får den slags debatter, og at vi løbende har dem, sådan at vi kan følge op over for FN-systemet, som til en vis grad godt kan siges at have været langsomt med implementeringen af de ting, som vi gerne vil bl.a. fra dansk side.

Ebbe Kalnæs (CD):

Vi vil fra CD også gerne tilslutte os den brede opbakning, der er til denne her debat, sige tak til ministeren for redegørelsen, som vi synes er god og fyldig, og sige tak til ordføreren for forespørgerne, som også fremlagde synspunkterne rigtigt.

Det er rart at stå i Folketingssalen og mærke den brede enighed, der er på det her område, og mærke, når fru Margrete Aukens engagement for sagen også kan ses som noget meget positivt. Hr. Per Stig Møllers indlæg på synes jeg på samme måde også var ganske glimrende.

Hvad angår strategien til støtten for det oprindelige folk, kan vi med stor stolthed sige, at der i samarbejdet, ikke mindst med Grønland, rent faktisk er lagt en linje, som man kan være stolt af. Der er ingen tvivl om, at vi vil støtte det serviceeftersyn, man lægger op til, meget, og den måske lidt progressive linje, som Danmark altid har lagt på det her område, er vi meget enig i. Det at se det i en bred sammenhæng, det at menneskeret, kultur og tradition kan bevares, og at vi også husker på, at når vi en gang imellem sådan mand og mand imellem i dette land kan undre os over de forskningsområder, vi har, nogle nicheområder med hensyn til både sprog og kultur osv., hvor man engang imellem stiller spørgsmålstegn ved, om det er rimeligt,

så at understrege: Ja, det er rimeligt. Det er rimeligt, når man lægger op til at give en hjælp til en kapacitetsopbygning i organisatorisk sammenhæng, så oprindelige folk får egen stemme, får egen værdighed og får plads med den kultur og de traditioner, de har.

Jeg skal fra CD's side understrege meget, som jeg også indledte med, at det er rart at stå i det danske Folketing og mærke den utrolig brede opbakning, der er på det her punkt, og jeg synes rent faktisk, at vi gør det godt. Vi er med, når det gælder om at tage nye initiativer på området, som sikrer den bevågenhed, der skal være, og vi vil til stadighed i FN-sammenhæng presse stærkt på for at få givet den egen stemme, den egen rolle, ikke kun en rolle, hvor den beskyttes og tages hensyn til, men at den får en reel plads, og at den får den egen stemme og med fuld opbakning. Det er simpelt hen et spørgsmål om anstændighed og menneskerettigheder.

Jeg skal som sagt ikke forlænge det her yderligere. Der bliver sagt mange gode ting i dag, men ingen skal være i tvivl om, at CD vil støtte regeringen meget i det serviceeftersyn, der rækker fremad.

Inger Marie Bruun-Vierø (RV):

Jeg vil da også gerne takke for ministerens redegørelse. Vi kan i dag alle glæde os over, at oprettelsen af et permanent forum for oprindelige folk i FN-regi nu endelig er på vej. Det er utrolig glædeligt. Det er, som det også er sagt, sket efter stadigt dansk pres i FN's organer, men at der skulle gå 7 år, fra sagen blev vedtaget i Folketinget, til den fik sit internationale gennembrud, siger noget om, hvor problemfyldt emnet om oprindelige folk er i den internationale politik.

Hovedsigtet har været at give oprindelige folk deres egen stemme og styrke deres muligheder for selvorganisering og oprettelse af egne organisationer.

Modstanden mod at anerkende de oprindelige folks individuelle og kollektive rettigheder bunder i mange forhold. Der kan være tale om reelle fattigdomsproblemer, der gør det vanskeligt for de nationale regeringer at prioritere spørgsmålet, men modstanden, og det har vi jo set, kan også findes i mere velstående, industrialiserede lande, der simpelt hen frygter, at respekten for oprindelige folks kollektive rettigheder vil medføre indskrænkninger i den nationale suverænitæt.

I denne situation er det af stor betydning, at Danmark fastholder sit engagement på området og ikke hviler på laurbærrene, for oprettelsen af et permanent forum løser jo ikke af sig selv de problemer, der er knyttet til området.

Ud over problemerne vedrørende oprindelige folks ret til selvbestemmelse kontra den nationale suverænitæt samt rettigheder omkring eget sprog og kultur er der de problemer, der er knyttet til en bæredygtig udnyttelse af naturressourcerne i de oprindelige folks område. I flere tilfælde hviler den oprindelige kultur netop på en udnyttelse af de lokale ressourcer, og derfor er kulturen sårbar over for såvel kommerciel udnyttelse som misforståede naturhensyn. Der har vi da et eksempel fra Grønland netop omkring sæler.

En bæredygtig udnyttelse af ressourcerne, hvor de oprindelige folk også får deres del af kagen, er blot et af de politiske mål, der også fortsat skal arbejdes hen imod. Derfor er det vigtigt, at Danmark opretholder sit høje niveau på området både aktivitetsmæssigt og økonomisk. Derfor vil eventuelle nye aktiviteter måske også kræve yderligere finansiering, og en øget indsats bør, hvis det overhovedet er muligt, ikke ske på bekostning af andre af klodens svage grupper. Vi er villige til at kigge i andre kasser om nødvendigt. Hermed ikke afgivet noget løfte om noget som helst, men hvis der er andre, der måtte være med i en sådan drøftelse, så er vi også med.

Dansk bistand til oprindelige folk kan nemlig ikke sættes ved en gennemsnitlig bruttonationalindkomst pr. indbygger på under 2.500 USD om året. Der er andre kriterier her. Også oprindelige folk i lande, som ikke i bistandssammenhæng betragtes som udviklingslande, f.eks. i Central- og Østeuropa, skal have adgang til støtte. Hovedsigtet med støtten bør være at give oprindelige folk muligheden for at formulere krav til udviklingen i deres land, så de ikke bliver løbet over ende.

Et permanent organ for oprindelige folk er et stort skridt fremad, men det er stadig kun et redskab i det fortsatte arbejde for anerkendelse af rettigheder og sikring af livsgrundlag for disse folk og dermed i arbejdet for at bevare jordens mangfoldighed.

Der er et stort arbejde foran os både bilateralt og i multilaterale sammenhænge. Det vil fortsat være en del af radikal politik, som vi brænder for. Det skal også understreges, at Det Radikale Venstre er enig i, at en strategi for oprindelige

folk samtænkes med den overordnede udviklingspolitik, og vi synes, det er en god idé, at revisionen sker i dialog med de såkaldte oprindelige folk.

Til sidst: Det Radikale Venstre støtter forslaget fra hr. Hans-Pavia Rosing. Vi synes, at det er godt og dækkende, og vi ser frem til dets udmøntning.

Keld Albrechtsen (EL):

Vi er i Enhedslisten glade for, at der er taget initiativ til den her forespørgsel, og vi er naturligvis også glade for, at det er lykkedes at udforme et godt forslag til vedtagelse, som vi fra Enhedslistens side naturligvis støtter fuldt ud.

Efter vores mening har Danmark spillet og bør spille en meget betydelig rolle på det her område. Rigsfællesskabet med Grønland giver jo også naturligt Danmark nogle meget positive muligheder for her sammen med Grønland at øve en indflydelse på styrkelsen af de oprindelige folks rettigheder, ikke mindst naturligvis i det arktiske område, hvor den indsats, der er gjort fra grønlandsk side, fra partierne og politikerne i Grønland, for at skabe selvstyre, jo breder sig i diskussionerne, også i de andre lande rundt om polarcirklen, hvor der ikke har været helt så gode vilkår og stadig væk i dele af området ikke er gode vilkår.

Derfor har Danmark ikke alene på FN-plan og på det helt principielle plan et ansvar på det her område, men altså også rent praktisk i samarbejde med Grønland, og derfor er vi glade for, at det i forslaget til vedtagelse understreges meget klart, at Danmark skal helt i front, som der står, i det nationale og multilaterale arbejde på det her område.

Så er jeg desværre nødt til at dryppe en lille smule malurt i bægeret, for Danmark har godt nok sine papirer i orden i FN og andre steder, men der findes altså også områder, hvor dansk politik sammen med andre vestlige landes indvirker negativt på de oprindelige folks muligheder. Det gælder især inden for genteknologien, hvor vi jo her i Folketinget i øjeblikket behandler et lovforslag om patentering af bioteknologiske opfindelser, et lovforslag, der vil lette muligheden for at overtræde biodiversitetskonventionen, og som i form af biopirateri, som man kan kalde det, altså gentyveri, kan få uhyre alvorlige konsekvenser for f.eks. indianerne i Amazonlandet, som har været i USA for nylig for at kræve et amerikansk patent på deres hellige plante, ayahuasca – undskyld udtalen, jeg

er ikke ekspert i den plante – men de har en hellig plante, som et amerikansk selskab altså vil stjæle fra dem ved hjælp af et sådant genpatenttyveri.

Der har Danmark altså en rolle, som er væsentligt anderledes end den pæne rolle, som vi ellers diskuterer her i dag. Jeg siger det, fordi det altså desværre ikke er alt, hvad vi laver, som er til gavn for de oprindelige folk, men at der somme tider også sniger sig nogle industriinteresser ind, som skæmmer det samlede billede.

Jeg håber, at man så selvfølgelig, når man nu netop er enige om disse principper, som vi alle sammen tilslutter os, så er ekstra opmærksomme på, at f.eks. Amazonindianernes rettigheder ikke krænkes. Det må være en indlysende dansk politisk ambition, ligesom vi f.eks. jo faktisk fra dansk side gjorde en indsats mod atomprøvesprængningerne ude i Stillehavet, som også er noget, der i allerhøjeste grad undergraver livsbetingelserne for oprindelige folk.

Dér blev der gjort en indsats, men jeg gør altså opmærksom på, at når det gælder genteknologi, bioteknologi og patentrettigheder, har vi altså ikke papirerne i orden i dette øjeblik, hvor denne forespørgsel finder sted.

Men når det er sagt, så skal det altså ikke overskygge vores glæde over, at der har kunnet blive enighed om et forslag til vedtagelse som det, der er fremsat her i dag, og vi håber så på, at de principper, som gennemsyner dette forslag til vedtagelse, så også vil finde deres udfoldelse, når vi snakker WTO og EU osv.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Det punkt, som hr. Keld Albrechtsen nævnte med patentproblemet, synes jeg er et meget væsentligt spørgsmål.

Da vi i sin tid var med til at støtte, eller hvad vi nu var, så acceptere patentloven, der kan jeg huske, at der var vi en gruppe, der diskuterede med folk på Novo – det tror jeg der er mange grupper herinde, der har gjort – og da sagde de, at det var tilstrækkeligt, at de havde fået tilsagn om rettigheder fra regeringerne og de lande dér. Og da var der jo nogle af os, der kendte lidt mere til f.eks. amazonasindianerne osv. De humane gener er nemlig også interessante her.

Og der vil jeg egentlig gerne spørge Enhedslisten: Har man et konkret forslag – altså vi behøver ikke tage det ind i forbindelse med vedtagelsen nu – som ikke skal handle om hele

WTO og EU, og hvad ved jeg, men helt konkret om, hvordan man kunne få formuleret en beskyttelse, som sikrer, at dem, man i givet fald giver rettighederne, er de folk, det drejer sig om, og ikke en regering i Brazilia, altså når vi snakker Amazonas?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg ved, at vores ordfører for det forslag, som er lovforslaget om patentering af bioteknologiske opfindelser, arbejder på det spørgsmål, men desværre ikke indtil nu har kunnet overtale regeringen til andet, end at man bare vil vedtage det lovforslag, der ligger.

Jeg er desværre ikke medlem af det udvalg, som behandler den sag, men jeg håber da på, at det arbejde vil kunne føre til nogle ændringer, som kan sikre, at man ikke vil kunne lave et sådant patenttrøveri.

Men altså jeg er nødt til her at svare, at de konkrete sonderinger, der har været, kender jeg ikke yderligere til, end at jeg altså har fået en melding fra vores ordfører om, at regeringens holdning ikke har været opmuntrende.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Det er meget interessant, det her, og vi har selvfølgelig det problem, at her sidder vi to ordførere, som ikke har området, dér, hvor det foregår. Men man kunne godt tænke sig, at vi kunne benytte lejligheden til sammen at spørge ministeren for udviklingsbistand, i hvilket omfang det her er inde i den strategi, for vi står faktisk med noget, som vi har set det i Grønland, hvor man har været ude og lave folkeundersøgelser, og hvad ved jeg. Men det er ikke en sag, jeg er så opdateret på, at jeg nøje kan gøre rede for den.

Men vi har jo været ude for, at der har været tyveri, eller hvad vi nu måtte kalde det, af informationer, som ikke har været tjekket godt igennem.

Der kan vi sige, at i forhold til Grønland ved vi nu godt, hvem det er, der skal give tilsagnet. Men hvordan får vi det formuleret ind, så vi altså ikke har vores indbyrdes kontroverser om EU og WTO, men helt målrettet gør det sådan, at når så nogle af os kan mene, at det gør vi så bedst ved derefter at slås det igennem i EU og WTO, og Enhedslisten mener, at det kan vi godt glemme alt om, indtil revolutionen engang er lavet, jamen så laver vi den.

Dér har vi forskellige strategiske metoder at arbejde med den sag på, men hvordan med selve det at få det formuleret ind? Hvad med at spørge ministeren for udviklingsbistand: Hvordan laver man det her i forhold til det oprindelige folk, så den rettighed, som jeg synes er utrolig vigtig, kommer med? Jeg håber, jeg har tilslutning til, at det nu er det spørgsmål, vi i kor stiller til vores minister.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jamen jeg er helt enig i, at vi skal stille det spørgsmål, og det handler jo bl.a. om, hvordan vi sikrer, at biodiversitetskonventionen og den nylig vedtagne Montrealkonvention, som giver rettigheder, ikke bliver underløbet af det internationale handelssystem.

Det er rigtigt, som fru Margrete Auken gør opmærksom på, at der er uenigheder mellem SF og Enhedslisten i hele den principielle opfattelse af WTO. Men de uenigheder skal naturligvis ikke stå i vejen for, at der findes en løsning, som sikrer de oprindelige folk rettigheder til deres egne planter og genmateriale i dyr.

Jeg ved godt, som fru Margrete Auken er inde på, at det endog kan ende med at blive et problem omkring menneskets egne gener. Altså det er jo ikke så lidt, der står på spil, og der har vi altså den bekymring, at vi ikke kan se, hvordan regeringen indtil dato har bidraget til, at disse konventioner får forrang i forhold til verdenshandelssystemet, hvilket de efter vores opfattelse bør have.

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Margrete Auken for tredje gang.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Ja, jeg har altså ikke problemer med at tælle; jeg har andre problemer. Men lad os så tage det den sidste gang her.

Jeg vil bare lige sige, at nu beder jeg altså mindeligt til, at det her udelukkende drejer sig om, hvordan vi får sikret, hvem det er, der har rettigheden til at give patent og tilladelse, fordi det er dér, den ligger. Og hvordan den så skal slås igennem i øvrigt må ikke forkludres i den her sammenhæng her. Det er ikke det internationale handelssamfund, der laver det klums, det er selve patentdiskussionen, der går ud på: Hvem er det, der skal indhente det, hvis vi skal acceptere, at der kan gives patent, hvad

man i øvrigt bør diskutere, om der overhovedet skal? Det er en helt anden side af sagen.

Men hvis vi går ind her, hvordan får vi så helt klart præciseret det, når vi bagefter skal slås om, hvordan vi får kæmpet det til også at blive noget, der virker henne i verden?

Jann Sjørnsen (KRF):

Indledningsvis vil jeg da godt i forlængelse af de seneste to ordføreres debat godt tilslutte mig det kor, der vist opstod mellem fru Margrete Auken og hr. Keld Albrechtsen. Om min deltagelse i koret så forskønner det eller ej, skal jeg lade være uvist. Men jeg synes i hvert fald, det i høj grad er relevant også i forhold til den problemstilling, vi diskuterer her i forespørgslen, at få belyst spørgsmålet omkring patentering, sådan som de to ordførere var inde på det.

Dernæst vil jeg godt også sige tak til regeringen for redegørelsen i dag og også til regeringen og det grønlandske hjemmestyre for den meget solide indsats, som jeg mener der er gjort på området vedrørende kampen for at sikre de oprindelige folks sociale og økonomiske vilkår og også rettigheder.

Jeg synes, det er helt åbenbart, at Danmark i kraft af rigsfællesskabets geografiske udstrækning og befolkningsmæssige sammensætning dér har en særlig forpligtelse, også en særlig forpligtelse i forhold til det arktiske område, til at gå i front på det her område.

Jeg er enig med ministeren for udviklingsbistand i, at tiden nu er inde til et serviceeftersyn, som også har været planlagt, og det er meget vigtigt, at det serviceeftersyn på strategien for dansk støtte til oprindelige folk sker parallelt med de drøftelser, der føres i øjeblikket, overvejelser, der gøres i relation til opfølgning på Strategi 2000, de drøftelser, skal føre frem til en ny strategi, Partnerskab 2000.

Når det er relevant, er det jo selvfølgelig, fordi en lang række af de ting, som vi diskuterer i relation til Partnerskab 2000 om danske bistandsaktiviteter, også bistandsaktiviteter i øvrigt set i et bredere perspektiv, jo selvfølgelig også direkte og indirekte ofte kommer til at berøre de oprindelige folk. Derfor er det vigtigt, at disse to strategier ikke modarbejder hinanden, men netop ses i relation til hinanden.

Danmark har gjort en forskel internationalt på spørgsmål omkring oprindelige folk, og jeg synes også, at det er vigtigt, som ministeren var inde på i sin tale, at man netop har det internationale perspektiv klart foran sig. Det er i de in-

ternationale organer, der for alvor skal flyttes noget.

Derfor er vi da fra Kristeligt Folkepartis side også overordentligt glade for, at vi nu er godt på vej i forhold til oprettelsen af et permanent forum for oprindelige folk. Det er helt afgørende, at det sker i FN-regi, men også at den verdenserklæring, som har været undervejs i en række år, hvor man nu er kommet ind i mere substantielle drøftelser, bliver til noget. Det vil jo ligesom være løftestang for at tage fat også på noget mere konkret og operativt ikke alene i FN-regi, men altså også i andre internationale fora, når først den erklæring er på plads og vedtaget.

Med disse ord vil jeg sige, at vi fra Kristeligt Folkepartis side vil gå konstruktivt og positivt ind i revision af strategien vedrørende oprindelige folk, og vi glæder os over, at der i Folketinget i det hele taget – også fordi vi altså ser på det som et rigsfællesskabsanliggende – er så bred opbakning til det også med den indsats, som der ydes fra vores nordatlantiske og især grønlandske medlemmer af Tinget, som jeg også godt ved denne lejlighed vil takke for den indsats, de har gjort på området her, også for at holde Folketinget fast på, at Danmark skal være med til at gøre en forskel internationalt på det her område.

Tom Behnke (FRI):

Jeg vil gerne starte med at sige tak til hr. Hans-Pavia Rosing for at have taget initiativ til forespørgselsdebatten her og dermed også at have sat skub i processen med at få revideret handlingsplanen.

Jeg vil også gerne sige tak til ministeren for det svar og den redegørelse, som ministeren har givet. Der er ingen tvivl om, at regeringen er på rette spor, og som regeringen jo også kan konstatere under forespørgselsdebatten i dag, er der fuld opbakning til regeringens arbejde, og Folketinget er enig også i det forslag til vedtagelse, der skal stemmes om senere.

Oprindelige folk er jo en gruppe mennesker, der fortjener en særlig opmærksomhed. Det er en gruppe mennesker, der ofte kan komme i en klem situation, og derfor er det vigtigt, at vi alle er opmærksomme på de oprindelige folk, og at vi særligt sikrer, at de får lov til at være oprindelige folk og får lov til at fortsætte deres kultur og deres egenart, som jo så ofte kendetegner oprindelige folk.

Det er også rart at se, at det permanente forum i FN ser ud til at lykkes, og vi glæder os meget til at se det i fuld funktion.

Som det blev nævnt, er det jo 7 år siden, at vi her i Folketinget understregede vigtigheden af, at der skal være en særlig opmærksomhed omkring oprindelige folk. Også dengang var vi jo netop med til at understrege, at lige præcis her er et emne, et område, som fortjener en særlig opmærksomhed. Det hele udspringer jo af menneskerettighederne, og menneskerettighederne er jo netop skrevet på baggrund af og med udgangspunkt i, at der er mennesker, som i visse situationer kan blive klemmt af de store, og derfor er det vigtigt, at vi har nogle menneskerettigheder, der ligesom sikrer individets rettigheder, sikrer, at man har lov til at være her, at man har lov til at leve et fuldt og helt liv.

På den måde er menneskerettighederne jo også særligt tiltænkt de oprindelige folk, fordi det netop er en gruppe, som ofte kan blive klemmt.

Jeg har selv haft fornøjelsen af et par gange at deltage i internationale verdenskonferencer om oprindelige folk og menneskerettigheder, og det er utrolig spændende at møde mennesker fra alle lande i hele verden, se de oprindelige folk fra de forskellige lande, og det er jo godt at se, at stort set alle lande giver plads til, at deres oprindelige folk kan få lov til at deltage i de her verdenskonferencer. Der ser man jo så også, hvad det egentlig er for nogle mennesker vi taler om, for ofte kan det godt bare blive ord, men her er der tale om, at man får muligheden for også at se, hvad det egentlig er for nogle mennesker. Det er ganske spændende at møde dem, snakke med dem om, hvordan deres liv er, hvordan deres muligheder er, hvordan deres forudsætninger er.

Men når vi taler om menneskerettighederne og om oprindelige folk, så er det ikke nok bare med flotte ord. Det er ikke nok med hensigts-erklæringer og lign. Der skal også handling bag ordene, og der vil vi gerne i dag, særlig her i maj måned dette år, understrege Tibet.

Tibet er jo lige præcis et land og et område med et folk, som i den grad er klemmt af de store, og der ser vi jo så desværre også fra dansk side, at man har en masse flotte ord om tibetanerne, men når man ligesom skal sætte handling bag ordene, så kniber det ganske alvorligt, og det er kedeligt at se.

Jeg håber, debatten her i dag kan være med til at presse på, at det ikke kun er ord, men at

der også er handling bag ordene. Personligt ser jeg i hvert fald meget frem til at få lov til at møde Dalai Lama senere på måneden.

Vi er i Frihed 2000 medforslagsstillere til forslaget til vedtagelse, og det er ikke uden grund. Vi støtter hundrede procent det, der står i det, og jeg vil her særlig lægge vægt på det afsnit, der er om, at vi også skal støtte oprindelige folk i de lande, som ikke nødvendigvis er udviklingslande, at oprindelige folk skal støttes i alle lande, og derfor ser vi frem til, at forslaget til vedtagelse kan blive enstemmigt vedtaget.

Ministeren for udviklingsbistand (Jan Trøjborg):

Jeg har skal vi sige overordnede kommentarer, der forhåbentlig også er en besvarelse af en række af de spørgsmål, der er stillet.

For det første spørgsmålet om definition af oprindelige folk. Der findes ikke nogen entydig, i hvert fald ikke nogen internationalt anerkendt definition af, hvad der forstås ved begrebet oprindelige folk.

Den danske strategi for oprindelige folk anerkender selvdefinition, og den danske udviklingsbistand bygger i sit daglige arbejde på det kriterium. Det forhindrer os ikke i at deltage aktivt i arbejdet, som jeg redegjorde for i mit første indlæg.

Der er masser af eksempler. Det er et omfattende arbejde, vi lægger op til, og vi siger også tak for opbakningen fra Folketinget og opfordringen til regeringen om at styrke det arbejde.

Det andet spørgsmål, som hr. Per Stig Møller var inde på, er, at oprindelige folk ikke er noget frilandsmuseum, ikke bør være noget frilandsmuseum. Det er ikke det, der er vores målsætning. Vores målsætning er at skabe en mulighed for, at oprindelige folk selv kan definere deres egen udvikling, selv tage hensyn til deres egen kultur, som ofte er stedbunden. Det er vigtigt for os at understrege, at det ikke er et forsøg på at skærme oprindelige folk af for udviklingen i et omfang, som defineres af os. Det skal defineres af de oprindelige folk selv. I verden af i dag er det ikke vores politik at påføre oprindelige folk. Det er vigtigt at understrege, at udgangspunktet for vores politik er at styrke oprindelige folks egne vilkår, egne organisationer, egne evner til at udtrykke deres holdninger.

Det tredje spørgsmål er ressourcerne. Jeg er glad for, at fru Ellen Kristensen præciserede, at der naturligvis er helt afgørende forskel på den

grønlandske situation og den situation, oprindelige folk står i så mange andre steder i verden, hvor de er alvorligt truet blandt befolkningerne, er de allerfattigste og har de dårligste vilkår, man kan forestille sig. Det er vigtigt at støtte en situation, hvor der ikke er støtte fra andre kilder end udenlandske kilder, og her er dansk udviklingsbistand i en fremtrædende position. Den har afgørende betydning for mulighederne for at bevare egenart og kultur for mange oprindelige folk. Det er en indsats, som vi vil fortsætte.

Jeg er også glad for, at fru Ellen Kristensen og hr. Hans-Pavia Rosing har understreget betydningen af det arbejde, der allerede sker. Det er jo sådan, at der er forskellige finansieringskilder til især det arbejde, der sker i den arktiske region, og der er det således, at Miljøministeriet giver bistand til en række projekter, der er miljørelaterede, vi støtter også sekretariatet, og det synes jeg er godt. Det er ikke noget problem, at der er flere kilder. Udviklingsmidlerne støtter også en række af projekterne, som vi var inde på før, og så er der endelig mulighederne for Øststøtte, som er specificeret i det forslag, som Folketinget står over for en vedtagelse af, og her er der nogle muligheder for at støtte ikke mindst inuitter i Rusland.

Endelig vil jeg sige tak til hr. Per Stig Møller for hans omtale af den indsats, der er gjort af danske og grønlandske embedsmænd. Jeg vil med stor glæde bringe takken videre til Udenrigsministeriets embedsmænd og til det grønlandske hjemmestyres embedsmand for det fremragende arbejde, der er udført i forbindelse med Menneskerettighedskommissionens vedtagelse af resolution og så sige held og lykke til det arbejde, der nu skal ske i forbindelse med, at der endelig skal oprettes et permanent forum for oprindelige folk.

Lad mig slutte med i øvrigt at sige tak for positive kommentarer fra ordførerne og så endelig sige til den debat, som hr. Keld Albrechtsen og fru Margrete Auken næsten førte indbyrdes, at regeringen er, som jeg tror de to ordførere er, meget optaget af den biologiske mangfoldighed, diversiteten. Vi er naturligvis meget optaget af rettighedsspørgsmål, når det gælder bioteknologiske opfindelser. Jeg har selv haft den glædelige oplevelse i min egenskab af erhvervsminister at forhandle dette spørgsmål, så vidt angår vores EU-politik på området, og jeg kan sige, at det efter mange, lange og trange

forhandlinger lykkedes at finde en fælles platform, et fælles grundlag, der definerede regeringens EU-politik. Jeg kan sige, at det også lykkedes at få tilstrækkelige indrømmelser igennem i direktivet om bioteknologiske opfindelser til, at der var bred opbakning i Folketinget. Jeg tror ikke, Enhedslisten var bag, men Socialistisk Folkeparti var bag regeringens holdning, og det definerer lige præcis hensyntagen til rettighedsspørgsmålet og hensyntagen til den biologiske mangfoldighed.

Jeg er ikke hundrede procent sikker på, at regeringen og de to partier vil kunne nå til enighed om implementeringen af rettighedsspørgsmålet. Det er også meget, meget kompliceret, men jeg skal for god ordens skyld forsikre om, at jeg ikke vil blande mig i de forhandlinger, der konkret foregår om lovforslaget om bioteknologiske opfindelser.

Margrete Auken (SF):

Tak til ministeren. Det var beundringsværdigt uklart, hvad der blev svaret.

For nu lige at få lidt tydelighed ind i det: Jeg kan ikke huske nøjagtigt, hvordan formuleringerne ligger og sådan noget, så jeg vil ikke gå op i det, hvis ministeren kan sige, at det her er noget – for det er jo ikke løst – der også indgår i strategien for de oprindelige folk. Spørgsmålet om deres rettigheder til biodiversiteten er noget, der i høj grad er vigtigt for deres position i verden, og det er altså både den, de har på deres egen krop, og den, de bor sammen med.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret, og det er også korrekt, som ministeren sagde, at det ikke er lykkedes at nå til enighed mellem regeringen og Enhedslisten om det her spørgsmål generelt. Men jeg vil godt spørge ministeren, om ministeren er opmærksom på, at der jo er et dobbeltproblem, når vi ser på de oprindelige folks muligheder for at beskytte sig mod f.eks. gentyveri, for de kan jo ikke nødvendigvis regne med deres egne regerings støtte, og det er mig bekendt på ingen måde sikret i de aftaler, som findes, og som den danske regering f.eks. har fået indarbejdet i EU. Hvad man så i øvrigt mener om det, er en hel diskussion for sig. Det, jeg blot rejser som spørgsmål her, er, om ministeren er opmærksom på, at der er et dobbeltproblem for de oprindelige folk i forbindelse med den her sag.

Peter Skaarup (DF):

Flere ordførere var inde på et af de mest truede oprindelige folk i øjeblikket, nemlig tibetanerne, og dér synes jeg ikke, jeg hørte ministeren sige noget om, hvad regeringen har gjort for at hjælpe tibetanerne mod Diktaturkina, og hvad regeringen ud fra det forslag, vi så vedtager i dag, vil gøre for at hjælpe tibetanerne.

Ministeren for udviklingsbistand (Jan Trøjborg):

Hr. Peter Skaarup har jo sin egen til lejligheden definerede dagsorden med kun ét folk.

Jeg er glad for den debat, der har været i dag, hvor man understregede mangfoldigheden af oprindelige folk, de vilkår, som de lever under, og de fattigdomsproblemer, som de står over for, og jeg mener, det er vigtigt ikke at afspore debatten, men at holde sig den helhed for øje, der er tale om.

Over for fru Margrete Auken og hr. Keld Albrechtsen kan jeg endnu en gang bekræfte: Ja, regeringen er optaget af biodiversitet. Det er også det, der er grundlag for vores EU-politik, vores WTO-politik, vores udviklingspolitik, vores udenrigspolitik.

Vi er optaget af rettighedsspørgsmål. Rettighedsspørgsmål er jo, som jeg sagde, bestemt ikke enkle.

Til hr. Keld Albrechtsen vil jeg gerne sige, at naturligvis er vi optaget af det, som hr. Keld Albrechtsen kalder det dobbelte problem, at oprindelige folk ofte er svagt stillet organisatorisk og ofte ikke har deres egen regerings støtte. Naturligvis er vi optaget af det problem, men derfra og så til at forhandle et konkret lovforslag her, det vil jeg ikke.

Peter Skaarup (DF):

Jeg stillede i al stilfærdighed et spørgsmål om, hvad regeringen ville gøre ved vel nok det mest truede oprindelige folk lige i øjeblikket, nemlig tibetanerne, og der fik jeg så det svar, at det var et forsøg på at afspore debatten. Men i og med at der var flere ordførere, der nævnte det under deres indlæg, synes jeg, det ville være rimeligt nok, at regeringen svarede på, hvad den har gjort for at hjælpe tibetanerne mod den kinesiske overmagt, undertrykkelsen fra Kinas side, og hvad den har tænkt sig ud fra den foreslåede vedtagelse, som indeholder klare hensigtserklæringer, bl.a. om tibetanerne, altså oprindelige folk. Hvad har den man tænkt sig at gøre ud fra den vedtagelse?

Vi må jo så også sige, at hvis ikke vi hjælper tibetanerne i den situation, de er i nu, så kan vi jo heller ikke forvente, at grønlænderne eller andre oprindelige folk, der er tættere på os, får hjælp, hvis de på et tidspunkt er truet i deres nærområde. Derfor synes jeg, spørgsmålet til regeringen er meget relevant, og jeg regner også med at få et svar.

(Kort bemærkning).

Ministeren for udviklingsbistand (Jan Trøjborg):

Det er altså lidt utroligt. Vi har haft en god og seriøs debat om problemet, som er stort og generelt og omfattende. Og vi ved alle sammen, at hr. Peter Skaarup har taget initiativ til en forespørgsel specielt om tibetanere, Tibet, og det må vel være tilstrækkeligt, at regeringen svarer på den forespørgsel, og at vi ikke ligesom duplikerer forespørgslen ved måske sådan at tage den på forhånd. Det må da være tilstrækkeligt, at hr. Peter Skaarup får et uddybende svar fra regeringen ved den lejlighed, som han selv har sørget for kom på Folketingets dagsorden.

Hans-Pavia Rosing (S):

Som ordfører for forslagsstillerne vil jeg ikke undlade at takke hele Tinget, alle partierne, for deres opslutning til det forslag til vedtagelse, vi skal stemme om om lidt. Det gør så, at det reelle arbejde med revisionen af strategien til støtte for oprindelige folk nu starter.

Og jeg synes, der er én spændende ting i det, ministeren sagde om revisionen, nemlig at man vil anmode et hold af oprindelige folk om at revidere strategien. Det er jo fornuftig og spændende nytænkning, at de mennesker, der modtager bistand, selv er med til at evaluere, hvordan den bistand er blevet givet, samt kan rette op på de punkter, hvor der skal rettes op.

Vi har også talt om, at Danmark skulle være spydspids i det her arbejde, hvad Danmark er i øjeblikket, men en spydspids virker jo ikke uden et skaft. Det var derfor, jeg i mit første indlæg sagde, at det er nødvendigt, at EU, de europæiske lande, er med i det her.

Jeg mener, at de europæiske lande har et specielt ansvar for at være med i det her arbejde. Tænk på Spanien, Frankrig, Holland, England, som har koloniseret store dele af verden. De har også et specielt ansvar for at deltage i dette arbejde.

Jeg mener også, at nu, hvor vi skal revidere strategien, skal man tage de punkter med, som

blev debatteret her mellem fru Margrete Auken og hr. Keld Albrechtsen og ministeren, om gen-teknologi og de konsekvenser, de kan have specielt i det her tilfælde for oprindelig folk. Det mener jeg man bør tage med i betragtningen, når man skal revidere strategien.

Ikke mindst også en tak til sidst til Inuit Circumpolar Conference, den arktiske organisation, som sammen med Grønlands hjemmestyre har arbejdet med de her spørgsmål i FN, og hvor Assissi i høj grad har været spydspids i det internationale arbejde. Også de danske NGO'er, som har været med i arbejdet – det netværk, man har lavet omkring tiåret for oprindelige folk – fortjener en tak.

Det var som forventet en stille, en god og en positiv debat. Jeg håber, at de ord, der er blevet sagt i dag, og at det forslag til vedtagelse, vi stemmer om om lidt, vil sprede sig som ringe i vandet over for Europa, over for Norden, over for resten af verden, og for ikke at sige til det amerikanske kontinent. USA har sandelig også et stort ansvar for de her spørgsmål.

Men mange tak for opbakningen bag vedtagelsen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 88 af Hans-Pavia Rosing (S), Ellen Kristensen (V), Per Stig Møller (KF), Margrete Auken (SF), Peter Skaarup (DF), Ebbe Kalnæs (CD), Inger Marie Bruun-Vierø (RV), Keld Albrechtsen (EL), Jann Sjursen (KRF) og Tom Behnke (FRI) (se foran) vedtoges enstemmigt med 106 stemmer.

Hermed sluttede forespørgslen.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.49

Mødet genoptaget kl. 13.00

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Forespørgsel nr. F 46:

Forespørgsel til udenrigsministeren:

»Hvad kan ministeren oplyse om, hvordan hensynet til den fundamentale menneskeret religionsfrihed indgår i dansk udenrigspolitik, og i forlængelse heraf hvordan religionsfrihedens menneskeret inddrages i det danske udviklingsbistandssamarbejde med de såkaldte programsamarbejdslande – hvilke politiske initiativer har regeringen taget, og hvilke politiske initiativer agter regeringen at iværksætte for at forbedre forholdene i de stater, hvor religionsfriheden ikke respekteres i overensstemmelse med gældende folkeret?« Af Flemming Kofod-Svendsen (KRF), Ole M. Nielsen (KRF), Jann Sjursen (KRF) og Tove Videbæk (KRF).

(Forespørgslen anmeldt 16/3 2000. Fremme af forespørgslen vedtaget 22/3 2000).

Begrundelse

Flemming Kofod-Svendsen (KRF):

Samtidig med, at der i en lang række udviklingslande, postkoloniale stater og tidligere kommunistiske lande finder en positiv udvikling sted i retning af øget demokratisering, fattigdomsbekæmpelse og hensyntagen til menneskerettighederne, spores der en uheldig modsatrettet udvikling. En radikalisering af nationalistiske og religiøse synspunkter i f.eks. Indien og Indonesien kendetegner en udvikling, hvor der skabes samfundsmæssige kløfter i det enkelte land med forværrede forhold for nationale og religiøse mindretal til følge.

Religionsfriheden ser ud til at være kommet under pres adskillige steder. I flere postsovjetske stater, især de sydlige, har der på trods af en positiv og stærk udvikling efter 1991 fundet lovmæssige stramninger, uretmæssig myndighedsudøvelse og regulære forfølgelser sted over for protestantiske, kristne og muslimske grupperinger.

I Kina er forholdene for religiøse mindretal også yderst problematiske. En lang række frivillige og statslige internationale menneskeretlighedsorganisationer beretter om en udbredt forfølgelse af både kristne, buddhister og muslimer. I Nigeria har flere delstater ønsket at indføre muslimsk sharialovgivning uden hensyntagen til store kristne mindretal. Jeg kunne nævne flere andre eksempler.